

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права

Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	014 Середня освіта: Середня освіта (Історія), 032 Історія та археологія: Історія, 081 Право: Право, 262 Правоохоронна діяльність: Правоохоронна діяльність, 293 Міжнародне право: Міжнародне право

Затверджено рішенням Ради з якості ННІП

Голова Ради з якості ННІП
Стогова Ольга Володимирівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Ільченко Олександр Васильович
Горобець Надія Сергіївна

Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки	Завідувач кафедри Ільченко Олександр Васильович
---	---

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Антикорупція та доброчесність
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Розробник(и)	Горобець Надія Сергіївна, Ільченко Олександр Васильович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 2 кред. ЄКТС, 60 год. Для денної форми навчання 24 год. становить контактна робота з викладачем (12 год. лекцій, 12 год. практичних занять), 36 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 4 год. становить контактна робота з викладачем (2 год. лекцій, 2 год. практичних занять), 56 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітніх програм "Історія", "Право", "Міжнародне право", "Середня освіта (Історія)", "Правоохоронна діяльність"
Передумови для вивчення дисципліни	Основи психології та педагогіки
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів здатність застосовувати спеціальних знань у сфері запобігання та протидії корупції, формування етичних настанов та переконань щодо академічної доброчесності, що дозволяють ефективно здійснювати навчальну та майбутню професійну діяльність

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки.

Визначення терміну корупція, його головні складові та його розуміння на різних етапах історії. Визначення корупції від різних міжнародних організацій. Основні складові поняття «корупція»: універсальність, зловживання довіреною владою та отримання вигоди. Форми і види корупції. Основні індекси вимірювання корупції: Індекс сприйняття корупції від Transparency International та Система оцінки ефективності державного управління від Світового банку. Основні теорії походження корупції: теорія колективної дії, інституційна теорія, мережева теорія та теорія «раціонального злочину». Основні причини, через які люди можуть вдаватися до корупційних дій. Причини існування корупції в Україні. Поняття побутової корупції, причини її виникнення та поширення, основні підходи до її зменшення на державному рівні. Поширення побутової корупції на прикладі африканських країн. Трагічні наслідки побутової корупції. Алгоритми дій у різних найбільш поширених випадках побутової корупції. Останні соціологічні дослідження щодо поширеності побутової корупції.

Тема 2 Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею

Розглянуто наслідки корупції: розкрита проблема «снігової кулі», висвітлено негативний вплив корупції на сталий розвиток країн та визначено негативні економічні, політичні та соціальні наслідки. Світовий досвід боротьби з корупцією, успішні кейси різних країн. Створення антикорупційних органів, їх вплив на ситуацію з корупцією та політикою в країні загалом, основні міжнародні стандарти; окреслено основні напрямки роботи антикорупційних органів. Головні передумови для створення системи антикорупційних органів в Україні. Робота різних антикорупційних та долучених до антикорупції органів у сфері превенції, розслідування та притягнення до відповідальності за корупцію. Роль громадськості в боротьбі з корупцією. Загальне розуміння громадського суспільства, його вплив на антикорупційну політику держави.

Тема 3 Сучасний вимір доброчесності

Теоретичні засади доброчесності. Поняття «доброчесність», різні підходи до його визначення. Вплив і прояви доброчесності в суспільстві та державі. Зв'язок між доброчесністю й корупцією та вплив доброчесності на ефективність боротьби з корупцією. Прояви та розвиток доброчесності в Україні. Доброчесність регламентована українським законодавством, що вже зроблено для розвитку доброчесності в Україні. .

Тема 4 Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.

Негативний вплив корупції на права людини. Поняття та суть доброго врядування, а також його основні принципи. Вплив рівня корупції на сфери функціонування державної влади: демократизацію, забезпечення та захист прав людини, економічний розвиток. Взаємозв'язку між державними інституціями та корупційними процесами, що впливають на їхню ефективність. Розглянуто поняття корупції, її основні форми (хабарництво, зловживання владою, політична корупція тощо) та причини виникнення в державному управлінні. Сучасні антикорупційні механізми, законодавчі ініціативи та участь громадянського суспільства в боротьбі з корупцією. Проблеми корупції в приватному бізнес-середовищі. Недоброчесні економічні стратегії та їх наслідки як для компаній, так і для суспільства загалом у довгострокових та короткострокових перспективах. аналізу можливостей та викликів, пов'язаних із веденням доброчесного бізнесу в сучасних умовах. Поняття доброчесності у підприємстві, основні принципи етичного ведення бізнесу, фактори, що впливають на дотримання чи порушення цих принципів. Впливу корупції, тіньової економіки та недоброчесної конкуренції на розвиток бізнес-середовища.

Тема 5 Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?

Вплив журналістських розслідувань на боротьбу з корупцією. Визначення ЗМІ. Роль ЗМІ в процесі боротьби з корупцією. Функції ЗМІ (роль «сторожового пса», залучення громадськості до боротьби з корупцією та сприяння розбудові доброчесності), журналістських розслідувань та необхідних умов для належного функціонування ЗМІ. Доброчесність ЗМІ та загрози для них. Негативні наслідки впливу влади на ЗМІ, відмінність ЗМІ від соціальних мереж. Корупційні зони ризику ЗМІ. Некорупційні прояви недоброчесності: маніпуляції та фейки.

Тема 6 Доброчесність в освіті

Розкрито сутність поняття доброчесності у вищій освіті та описано, як ЗВО впливають на виховання цінностей доброчесності в студентів. Шляхи розбудови доброчесності у вищій освіті та перетворення вищої освіти на доброчесне й безпечне місце для її учасників. Просування цінності доброчесності через освіту. Правове регулювання регулювання забезпечення доброчесності в освіті. Негативні наслідки плагіату з опису кейсу міністра оборони Німеччини, у чийй роботі знайшли плагіат. Поняття плагіату та академічного плагіату, визначення, види та джерела. Як уникати плагіату, як правильно робити парафраз та використовувати цитати у своїх роботах.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення;
РН2	визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем майбутньої професійної діяльності, вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
РН3	ухвалювати рішення та діяти на основі етичних міркувань, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
РН4	використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПР38	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.
------	--

Для спеціальності 032 Історія та археологія:

ПР12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот.
ПР15	Вміння аналізувати суспільні процеси в історії країн Центральної та Східної Європи в контексті європейської та світової історії.

Для спеціальності 081 Право:

ПР23	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.
------	--

Для спеціальності 262 Правоохоронна діяльність:

ПР23	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.
------	--

Для спеціальності 293 Міжнародне право:

ПР20	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.
------	--

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПК1	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПК2	ЗК 18. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Для спеціальності 032 Історія та археологія:

ПК1	ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, дотримуватися чесності у своїй справі й уникати симуляцій, плагіату та інших виявів недоброчесності.
ПК2	ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Для спеціальності 081 Право:

ПК1	ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
-----	---

Для спеціальності 262 Правоохоронна діяльність:

ПК1	ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
-----	---

Для спеціальності 293 Міжнародне право:

ПК1	ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
ПК2	ЗК 12. Здатність здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки.

Лк1 "Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки." (денна)

Визначення терміну корупція, його головні складові та його розуміння на різних етапах історії. Визначення корупції від різних міжнародних організацій. Основні складові поняття «корупція»: універсальність, зловживання довіреною владою та отримання вигоди. Форми і види корупції. Основні індекси вимірювання корупції: Індекс сприйняття корупції від Transparency International та Система оцінки ефективності державного управління від Світового банку. Основні теорії походження корупції: теорія колективної дії, інституційна теорія, мережева теорія та теорія «раціонального злочину». Основні причини, через які люди можуть вдаватися до корупційних дій. Причини існування корупції в Україні. Поняття побутової корупції, причини її виникнення та поширення, основні підходи до її зменшення на державному рівні. Поширення побутової корупції на прикладі африканських країн. Трагічні наслідки побутової корупції. Алгоритми дій у різних найбільш поширених випадках побутової корупції. Останні соціологічні дослідження щодо поширеності побутової корупції.

Пр1 "Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки." (денна)

Визначення терміну корупція, його головні складові та його розуміння на різних етапах історії. Визначення корупції від різних міжнародних організацій. Основні складові поняття «корупція»: універсальність, зловживання довіреною владою та отримання вигоди. Форми і види корупції. Основні індекси вимірювання корупції: Індекс сприйняття корупції від Transparency International та Система оцінки ефективності державного управління від Світового банку. Основні теорії походження корупції: теорія колективної дії, інституційна теорія, мережева теорія та теорія «раціонального злочину». Основні причини, через які люди можуть вдаватися до корупційних дій. Причини існування корупції в Україні. Поняття побутової корупції, причини її виникнення та поширення, основні підходи до її зменшення на державному рівні. Поширення побутової корупції на прикладі африканських країн. Трагічні наслідки побутової корупції. Алгоритми дій у різних найбільш поширених випадках побутової корупції. Останні соціологічні дослідження щодо поширеності побутової корупції.

Тема 2. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею

Лк2 "Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею" (денна)

Розглянуто наслідки корупції: розкрита проблема «снігової кулі», висвітлено негативний вплив корупції на сталий розвиток країн та визначено негативні економічні, політичні та соціальні наслідки. Світовий досвід боротьби з корупцією, успішні кейси різних країн. Створення антикорупційних органів, їх вплив на ситуацію з корупцією та політикою в країні загалом, основні міжнародні стандартами; окреслено основні напрямки роботи антикорупційних органів. Головні передумови для створення системи антикорупційних органів в Україні. Робота різних антикорупційних та долучених до антикорупції органів у сфері превенції, розслідування та притягнення до відповідальності за корупцію. Роль громадськості в боротьбі з корупцією. Загальне розуміння громадського суспільства, його вплив на антикорупційну політику держави.

Пр2 "Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею" (денна)

Розглянуто наслідки корупції: розкрита проблема «снігової кулі», висвітлено негативний вплив корупції на сталий розвиток країн та визначено негативні економічні, політичні та соціальні наслідки. Світовий досвід боротьби з корупцією, успішні кейси різних країн. Створення антикорупційних органів, їх вплив на ситуацію з корупцією та політикою в країні загалом, основні міжнародні стандартами; окреслено основні напрямки роботи антикорупційних органів. Головні передумови для створення системи антикорупційних органів в Україні. Робота різних антикорупційних та долучених до антикорупції органів у сфері превенції, розслідування та притягнення до відповідальності за корупцію. Роль громадськості в боротьбі з корупцією. Загальне розуміння громадського суспільства, його вплив на антикорупційну політику держави.

Тема 3. Сучасний вимір доброчесності

Лк3 "Сучасний вимір доброчесності" (денна)

Теоретичні засади доброчесності. Поняття «доброчесність», різні підходи до його визначення. Вплив і прояви доброчесності в суспільстві та державі. Зв'язок між доброчесністю й корупцією та вплив доброчесності на ефективність боротьби з корупцією. Прояви та розвиток доброчесності в Україні. Доброчесність регламентована українським законодавством, що вже зроблено для розвитку доброчесності в Україні. .

Пр3 "Сучасний вимір доброчесності" (денна)

Теоретичні засади доброчесності. Поняття «доброчесність», різні підходи до його визначення. Вплив і прояви доброчесності в суспільстві та державі. Зв'язок між доброчесністю й корупцією та вплив доброчесності на ефективність боротьби з корупцією. Прояви та розвиток доброчесності в Україні. Доброчесність регламентована українським законодавством, що вже зроблено для розвитку доброчесності в Україні. .

Тема 4. Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.

Лк4 "Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність." (денна)

Негативний вплив корупції на права людини. Поняття та суть доброго врядування, а також його основні принципи. Вплив рівня корупції на сфери функціонування державної влади: демократизацію, забезпечення та захист прав людини, економічний розвиток. Взаємозв'язку між державними інституціями та корупційними процесами, що впливають на їхню ефективність. Розглянуто поняття корупції, її основні форми (хабарництво, зловживання владою, політична корупція тощо) та причини виникнення в державному управлінні. Сучасні антикорупційні механізми, законодавчі ініціативи та участь громадянського суспільства в боротьбі з корупцією.

Пр4 "Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність." (денна)

Негативний вплив корупції на права людини. Поняття та суть доброго врядування, а також його основні принципи. Вплив рівня корупції на сфери функціонування державної влади: демократизацію, забезпечення та захист прав людини, економічний розвиток. Взаємозв'язку між державними інституціями та корупційними процесами, що впливають на їхню ефективність. Розглянуто поняття корупції, її основні форми (хабарництво, зловживання владою, політична корупція тощо) та причини виникнення в державному управлінні. Сучасні антикорупційні механізми, законодавчі ініціативи та участь громадянського суспільства в боротьбі з корупцією.

Тема 5. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?

Лк5 "Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?" (денна)

Вплив журналістських розслідувань на боротьбу з корупцією. Визначення ЗМІ. Роль ЗМІ в процесі боротьби з корупцією. Функції ЗМІ (роль «сторожового пса», залучення громадськості до боротьби з корупцією та сприяння розбудові доброчесності), журналістських розслідувань та необхідних умов для належного функціонування ЗМІ. Доброчесність ЗМІ та загрози для них. Негативні наслідки впливу влади на ЗМІ, відмінність ЗМІ від соціальних мереж. Корупційні зони ризику ЗМІ. Некорупційні прояви недоброчесності: маніпуляції та фейки.

Пр5 "Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?" (денна)

Вплив журналістських розслідувань на боротьбу з корупцією. Визначення ЗМІ. Роль ЗМІ в процесі боротьби з корупцією. Функції ЗМІ (роль «сторожового пса», залучення громадськості до боротьби з корупцією та сприяння розбудові доброчесності), журналістських розслідувань та необхідних умов для належного функціонування ЗМІ. Доброчесність ЗМІ та загрози для них. Негативні наслідки впливу влади на ЗМІ, відмінність ЗМІ від соціальних мереж. Корупційні зони ризику ЗМІ. Некорупційні прояви недоброчесності: маніпуляції та фейки.

Тема 6. Доброчесність в освіті

Лк1 "Доброчесність в освіті" (заочна)

Розкрито сутність поняття доброчесності у вищій освіті та описано, як ЗВО впливають на виховання цінностей доброчесності в студентів. Шляхи розбудови доброчесності у вищій освіті та перетворення вищої освіти на доброчесне й безпечне місце для її учасників. Просування цінності доброчесності через освіту. Правове регулювання регулювання забезпечення доброчесності в освіті. Негативні наслідки плагіату з опису кейсу міністра оборони Німеччини, у чийй роботі знайшли плагіат. Поняття плагіату та академічного плагіату, визначення, види та джерела. Як уникати плагіату, як правильно робити парафраз та використовувати цитати у своїх роботах.

Лк6 "Доброчесність в освіті" (денна)

Розкрито сутність поняття доброчесності у вищій освіті та описано, як ЗВО впливають на виховання цінностей доброчесності в студентів. Шляхи розбудови доброчесності у вищій освіті та перетворення вищої освіти на доброчесне й безпечне місце для її учасників. Просування цінності доброчесності через освіту. Правове регулювання регулювання забезпечення доброчесності в освіті. Негативні наслідки плагіату з опису кейсу міністра оборони Німеччини, у чийй роботі знайшли плагіат. Поняття плагіату та академічного плагіату, визначення, види та джерела. Як уникати плагіату, як правильно робити парафраз та використовувати цитати у своїх роботах.

Пр1 "Доброчесність в освіті" (заочна)

Розкрито сутність поняття доброчесності у вищій освіті та описано, як ЗВО впливають на виховання цінностей доброчесності в студентів. Шляхи розбудови доброчесності у вищій освіті та перетворення вищої освіти на доброчесне й безпечне місце для її учасників. Просування цінності доброчесності через освіту. Правове регулювання регулювання забезпечення доброчесності в освіті. Негативні наслідки плагіату з опису кейсу міністра оборони Німеччини, у чийй роботі знайшли плагіат. Поняття плагіату та академічного плагіату, визначення, види та джерела. Як уникати плагіату, як правильно робити парафраз та використовувати цитати у своїх роботах.

Пр6 "Доброчесність в освіті" (денна)

Розкрито сутність поняття доброчесності у вищій освіті та описано, як ЗВО впливають на виховання цінностей доброчесності в студентів. Шляхи розбудови доброчесності у вищій освіті та перетворення вищої освіти на доброчесне й безпечне місце для її учасників. Просування цінності доброчесності через освіту. Правове регулювання регулювання забезпечення доброчесності в освіті. Негативні наслідки плагіату з опису кейсу міністра оборони Німеччини, у чийй роботі знайшли плагіат. Поняття плагіату та академічного плагіату, визначення, види та джерела. Як уникати плагіату, як правильно робити парафраз та використовувати цитати у своїх роботах.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Гейміфіковане навчання

МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Електронне навчання

Лекція є основною формою роботи в межах дисципліни. Запропоновані лекції передбачають засвоєння теоретичного матеріалу, а також його закріплення в різноманітних індивідуальних та групових інтерактивних вправах і завданнях. (РН-1,РН-2) Рекомендована тематика та методи проведення занять укладені таким чином, аби заохотити студентів до засвоєння матеріалів курсу, допомогти їм детальніше розібратися в процесах запобігання корупції та боротьби з нею, власних правах і добродесних сценаріях поведінки, заохотити до обговорення цікавих та актуальних питань із теми. Практичні завдання, не є буквальним повторенням інформації, отриманої на лекціях та потребують креативного підходу до їх виконання. (РН-3,РН-4) Самостійному навчанню сприятиме підготовка до лекцій, практичних занять, а також робота в невеликих групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а потім проаналізовані та обговорені.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Лекції-дискусії
НД2	Опитування
НД3	Виконання практичних завдань
НД4	Електронне навчання на єдиній навчальній платформі МІХ

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок

МФО1 Експрес-тестування	Метод поточного формативного оцінювання передбачає виконання кейсів та обговорення їх на практичних заняттях, викладач надає коментарі виконаних завдань, підводить підсумки.	8	коментарі викладача
МФО2 Вікторини	Для проведення вікторин використовується освітні електронні навчальні платформи.	8	коментарі викладача
МФО3 Дискусії у фокус-групах	Студенти проводять обговорення запропонованого викладачем питання у фокус-групах з подальшими дискусіями.	8	коментарі викладача
МФО4 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Здобувачі виконують тестові завдання на навчальній електронній платформі МІХ для самоконтролю навчальних досягнень.	8	Коментарі викладача

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Виконання кейсів та обговорення їх на практичних заняттях, викладач надає коментарі виконаних завдань, підводить підсумки.	8	Коментарі викладача
МСО2 Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)	Здобувачі розв'язують практичні завдання або сценарії, готують презентацію та захищають свої рішення перед аудиторією та викладачем. Викладач коментує відповіді та підводить підсумки	8	Коментарі викладача
МСО3 Розроблення вікторини/кросворду/квесту/банку запитань	Для проведення вікторин використовується освітні електронні навчальні платформи.	8	Коментарі викладача

МСО4 Опитування	Опитування використовується для оцінки знань здобувачів, їхнього розуміння навчального матеріалу. Викладач надає коментарі щодо відповідей здобувачів, підводить підсумки.	8	Коментарі викладача
--------------------	--	---	---------------------

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		20	
	3 використанням навчальної електронної платформи МІХ (2x10)	20	Так
МСО2. Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист)		40	
	2x20	40	Так
МСО3. Розроблення вікторини/кросворду/квесту/банку запитань		20	
	2x10	20	Так
МСО4. Опитування		20	
	4x5	20	Так

Форма підсумкового семестрового контролю – д/залік. Здобувач, який протягом навчального періоду виконав всі заплановані види навчальної роботи та за наслідками модульних атестацій набрав необхідну кількість рейтингових балів, яка відповідає позитивній оцінці (не менше 60 балів), отримує семестрову оцінку у відповідності до набраних рейтингових балів. Перескладання позитивної підсумкової оцінки з метою підвищення не здійснюється. Здобувач, який протягом поточної роботи не набрав кількість рейтингових балів, що відповідає позитивній оцінці (менше 60 балів), зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом перескладання підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Якщо під час семестрового контролю за основною відомістю здобувач отримав оцінку «незадовільно» з кількістю балів 21-59 включно, то він має право на дворазове перескладання підсумкової оцінки: перший раз викладачу (перше перескладання), другий раз – комісії (друге перескладання). Якщо під час семестрового контролю за основною відомістю здобувач отримав оцінку «незадовільно» з кількістю балів до 20 включно, то він має право на одноразове перескладання підсумкової оцінки – комісії. При кожному наступному перескладанні результати попередньої відомості скасовуються і у разі успішного перескладання зазначається оцінка «60 балів, задовільно», яка засвідчує виконання

здобувачем вищої освіти мінімальних вимог без урахування накопичених балів. Позитивна оцінка, отримана здобувачем у результаті перескладання семестрового контролю, є остаточною. Здобувачі, які одержали за результатами другого перескладання семестрового контролю (комісії) хоча б одну оцінку «незадовільно», з університету відраховуються.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Бібліотечні фонди

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Доброчесність та антикорупція для студентської молоді: від теорії до практики: посібник. Офіс доброчесності НАЗК, 2025. URL: https://lnk.ua/94y963X4M
2	Ренкас А., Скоб О., Леончук О., Дідач В., Онікієнко О. Практичний посібник по роботі з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Київ. 2023. С. 146. URL: https://surl.li/lisyfah
3	Примак М. Антикорупція в громадах. Кращі практики боротьби з корупцією в Україні: посібник. Рівне, 2023. 136 с. URL: https://for.gov.ua/upload/content/2024/March/uEcxLP4.pdf
4	Бондаренко О. С. Концепція кримінально-правової протидії корупції : монографія . Суми : Сумський державний університет, 2021. 472 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fc99fd32-02f4-44c5-b1bc-83a3a263eef1/content
Допоміжна література	
1	Горобець Н.С., Резнік О.М. Прозоре управління як умова сталого екологічного розвитку: взаємозв'язок корупції та «зеленої» економіки. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 4, ч. 2. С. 175–179. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.27 .
2	Резнік О.М., Горобець Н.С. Корупційні ризики залучення й використання міжнародної допомоги в сфері безпеки й оборони України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 2. С. 507–512. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.02.86 .
3	Горобець Н.С. Міжнародні та європейські стандарти регулювання інституту викривачів. Аналітично-порівняльне право. 2024. № 5. С. 887-891. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.135 .
4	Reznik, O.M., Bondarenko, O.S., Utkina, M.S., Horobets, N.S. (2021) Corruptive incomings laundering in the medical sphere. Wiadomosci lekarskie (Warsaw, Poland : 1960), 74 (5), pp. 1250–1255. DOI: 10.36740/wlek202105138.

5	Головкін Б. М. Запобігання корупції: підручник / Б. М. Головкін, В. Ф. Оболенцев, М. В. Романов та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна. Харків : Право, 2019. 296 с.
6	Хавронюк М.І. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М.І. Хавронюка. Київ : Москаленко О. М., 2019. 464 с.
7	Філіповський В.М., Кондик П.М., Заболотний А.В., Ващенко К.О., Дерещ В.А. і ін. // Науково - практичний коментар до Закону України «Про державну службу». Київ. 2017. С. 798.
8	Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією : практичний посібник / К. Л. Бугайчук, О. І. Беспалова, О. В. Джафрова та ін. Харків. 2016. 100 с.
9	Про запобігання корупції : Закон від 31.08.2018 р. № 1700-VII // Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text
10	Про державну службу : Закон від 10.12.2025 р. № 889-VIII. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Сучасний вимір доброчесності	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
6	Доброчесність в освіті	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	24	0	0	0	0	24	0	0	0	0	24
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>60</i>	<i>24</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>0</i>	<i>36</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>24</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
заочна форма навчання												
1	Феномен корупції від історії до сьогодення. Побутова корупція: причини та наслідки.	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
2	Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
3	Сучасний вимір доброчесності	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
4	Корупція та держава. Доброчесний бізнес: міф чи реальність.	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
5	Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
6	Доброчесність в освіті	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	24	0	0	0	0	24	0	0	0	0	24
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>60</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>56</i>	<i>25.5</i>	<i>0.5</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>24</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Антикорупція та доброчесність»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність та освітня програма 014 Середня освіта: Середня освіта (Історія), 032 Історія та археологія: Історія, 081 Право: Право, 262 Правоохоронна діяльність: Правоохоронна діяльність, 293 Міжнародне право: Міжнародне право Форма здобуття освіти денна, заочна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Горобець Надія Сергіївна, Ільченко Олександр Васильович
Контактна інформація викладача	Електронна пошта: o.ilchenko@yur.sumdu.edu.ua тел. +380503073148
Час та місце проведення консультацій	Кожної середи о 14.00. год. ауд. К3-201
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/info/nmk/4f13d3c0-9ccb-4792-89b6-ded534149ad2
Посилання на робочу програму в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/495f5ae633ba83b054672d1606e9a1d65920875
Засоби зворотного зв'язку	o.ilchenko@yur.sumdu.edu.ua

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Усі роботи, визначені робочою програмою, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час всіх видів контрольних заходів списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації, списування. Усі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання зі зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту оголошується викладачем на початку курсу. Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні матеріалів із джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених робочою програмою навчальної дисципліни, здобувачі освіти обов'язково мають дотримуватися умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (наприклад, хвороба, участь у програмах академічної мобільності) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Якщо за результатами всіх контрольних заходів отримана сума балів відповідає позитивній оцінці (обов'язковою є умова виконання усіх вимог, визначених РП НД та регламентом), вона є підсумковою, перескладання позитивної оцінки з метою підвищення не здійснюється.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету, з урахуванням установлених строків, форм контролю та процедур повторного складання контрольних заходів.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження та розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу Сумського державного університету.

Критерії оцінювання

Перший семестр вивчення

МСО1. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист), 20 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів
МСО2. Виконання ситуативних вправ (підготовка, презентація, захист), 40 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 36-40 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 30-35 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 24-29 балів

2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-23 балів
МСО3. Розроблення вікторини/кросворду/квесту/банку запитань, 20 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів
МСО4. Опитування, 20 балів	
5 (відмінно) <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>	$90 \leq RD \leq 100$ 18-20 балів
4 (добре) <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>	$74 \leq RD < 89$ 15-17 балів
3 (задовільно) <i>Виконання задовольняє критеріям, але зі значною кількістю недоліків</i>	$60 \leq RD < 73$ 12-14 балів
2 (незадовільно) <i>Робота не виконана/виконання не задовольняє мінімальним критеріям</i>	$0 \leq RD < 59$ 0-11 балів